

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

Б. І. Бунчук

12 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Історія зарубіжної літератури
обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Румунська мова та література. Зарубіжна література

Спеціальність: 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Історія зарубіжної літератури складена відповідно освітньо-професійної програми Румунська мова та література. Зарубіжна література, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 9 від «29» травня 2024 року).

Розробники:

Н. В. Нікоряк – кандидат філологічних наук, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Викладачі:

Н. В. Нікоряк – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри Роман ДЗИК

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради інституту / факультету Алла АНТОФІЙЧУК
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Н. В. Нікоряк, 2024 рік

Мета полягає у навчанні студентів правильно зрозуміти й досягнути історичний процес розвитку літератури, його закономірності та особливості, як в окремих країнах, так і в цілому, а також допомогти засвоїти творчість окремих письменників, що складає загальносвітову культурну спадщину; в ознайомленні студентів з основними пам'ятками середньовічної літератури та епохи Відродження; виокремлення основних особливостей літератури, ознайомлення з основними літературними жанрами Середньовіччя та Відродження.

Преквізити:

Зарубіжна література (шкільний курс);

ППО3. Вступ до літературознавства.

ППО7. Історія зарубіжної літератури (античність).

Результати навчання

знати : критичну та теоретичну спадщину літературознавчої та критичної думки; зміст рекомендованих художніх текстів даних періодів, основні образи, тематику, ідейне спрямування, орієнтуватися в критичних оцінках даних творів у вітчизняному та зарубіжному літературознавстві та критиці; конкретно-історичний аналіз основних етапів розвитку середньовічної літератури, літератури Відродження; найбільш суттєві особливості творчого методу видатних письменників Середньовіччя, Відродження, своєрідність їх образних та мовних засобів.

уміти : застосовувати різні методологічні підходи при аналізі художніх творів; виробити навички літературної полеміки стосовно теоретичних проблем та аналізу художнього тексту; виділяти й досліджувати всі складники змісту та форми; аналізувати художній текст; визначати компоненти сюжету та композиції на матеріалі художніх текстів.

Навчальна дисципліна «Історія зарубіжної літератури» забезпечує досягнення таких загальних і спеціальних компетентностей:

Загальні:

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

Фахові:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких **програмних результатів навчання**:

ПК7. Здатність дотримуватися сучасних норм румунської мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

РН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН4. Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

РН8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною, рідною та іноземною мовами.

РН9. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. Демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 5. Уміє здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 7. Демонструє володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 8. Доводить конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, пояснює мовний і мовленнєвий матеріал, вміє сам і навчає учнів користуватися словниками різних типів.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	30		15		45		екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Література Середньовіччя												
Тема 1. Основні історико-культурні особливості початку ери Середньовіччя	6	2	1			3							
Тема 2. Особливості літературного процесу раннього Середньовіччя.	6	2	1			3							

Тема 3. Основні історико-культурні особливості народно-героїчного епосу.	6	2	1			3						
Тема 4. Література зрілого Середньовіччя.	6	2	1			3						
Тема 5. Лицарська література.	6	2	1			3						
Тема 6. Міська література.	6	2	1			3						
Разом за ЗМ1	36	12	6			18						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Література епохи Відродження											
Тема 1. Світоглядні засади Відродження	3,5	1	0,5			2						
Тема 2. Італійська література доби Відродження.	6	2	1			3						
Тема 3. Творчість Дж. Петрарки.	6	2	1			3						
Тема 4. Творчість Дж. Боккаччо.	3,5	1	0,5			2						
Тема 5. Німецьке Відродження	5,5	2	0,5			3						
Тема 6. Французьке Відродження.	5	2	1			2						
Тема 7. Творчість Франсуа Рабле.	5	2	1			2						
Тема 8. Іспанське Відродження.	5	2	1			2						
Тема 9. Творчість Лопе де Вега.	6	2	1			3						
Тема 10. Англійське Відродження.	3,5	1	0,5			2						
Тема 11. Життєвий та творчий шлях В. Шекспіра.	5	1	1			3						

Разом за ЗМ 2	54	18	9			27						
Усього годин	90	30	15			45						

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	Основні історико-культурні особливості початку ери Середньовіччя <i>ПЛАН</i> Середньовіччя як історична та культурна доба, її хронологічні межі та ключові ознаки. Термін “середні віки”. Християнство як визначальний фактор розвитку європейської культури. Роль церкви у феодальному суспільстві. Історико-культурне значення Середніх віків.
1.2	Особливості літературного процесу раннього Середньовіччя. <i>ПЛАН</i> Періодизація середньовічної літератури. Латина як мова релігії, науки і культури західного християнського світу. Розвиток літератури латинською та народними мовами. Поділ латиномовної літератури на клерикальну і світську.
1.3	Основні історико-культурні особливості народно-героїчного епосу <i>ПЛАН</i> “Пісня про Беовульфа”, “Саги про Кухуліна”, “Пісні Едди” як зразки західноєвропейського архаїчного героїчного епосу.
1.4	Література зрілого Середньовіччя. Загальна характеристика зрілого Середньовіччя. Західноєвропейський героїчний епос, його походження. Правда літописна і правда епічна. Французький героїчний епос. “Пісня про Роланда” як вершина французького середньовічного епосу. Іспанський героїчний епос. Художня своєрідність «Пісні про Роланда». Німецький героїчний епос. “Пісня про Нібелунгів” як монументальний твір німецького героїчного епосу.
1.5	Лицарська література <i>ПЛАН</i> Лицарська культура і хрестові походи. Передумови виникнення лицарської лірики і лицарського роману. Морально-етичний ідеал лірики трубадурів. Основні жанрові форми і усталений характер їх змісту. Лицарський роман, історія його виникнення, три цикли роману. Творчість Кретьєна де Труа, автора лицарських романів. Поетика й художня специфіка роману «Трістан та Ізольда».
1.6	Міська література <i>ПЛАН</i> Формування міської культури в Середньовіччі. Жанрова специфіка міської літератури. Критика духовенства та феодальної аристократії. Гумор і сатира в зображенні міщанського життя. «Роман про Лиса» як зразок міської алегоричної сатири. Англійські балади про Робіна Гуда як міф про народного героя. Роль міської літератури у формуванні нової суспільної свідомості.
2.1	Світоглядні засади Відродження. <i>ПЛАН</i>

	Соціально-політичні умови виникнення ідей Відродження. Характеристика доби. Періодизація літератури. Основні етапи. Концепція людини.
2.2	Італійська література доби Відродження <i>ПЛАН</i> Загальна характеристика доби Відродження в Італії. Основні етапи італійського Відродження: Треченто, Кватроченто, Чінквіченто. Данте – останній поет середніх віків і перший поет нового часу. Збірка Данте «Нове життя» і нові художньо-поетичні тенденції. «Божественна комедія» як поетична енциклопедія Середньовіччя та раннього Відродження.
2.3	Творчість Дж. Петрарки <i>ПЛАН</i> Франческо Петрарка – видатний поет італійської та європейської літератури епохи Відродження. Книга «Канцоньєре» (Книга пісень) як своєрідний щоденник кохання поета, лірична сповідь Петрарки.
2.4	Творчість Дж. Боккаччо <i>ПЛАН</i> Джованні Боккаччо – видатний прозаїк та поет італійського Відродження. Історико-культурне значення збірки новел Боккаччо «Декамерон».
2.5	Німецьке Відродження <i>ПЛАН</i> Хронологічні межі та передумови формування німецького Відродження. Політична ситуація в Німеччині (Священна Римська імперія, реформаційні рухи). Вплив гуманізму та розвиток освіти. Роль друкарства: Йоганн Гутенберг і поширення ідей. Гуманістична традиція: Еразм Роттердамський, Йоганн Рейхлін. Реформаційна література: Мартін Лютер і переклад Біблії. Народна література та сатира: Себастьян Брант ("Корабель дурнів"), Ганс Сакс.
2.6	Французьке Відродження <i>ПЛАН</i> Загальна характеристика Ренесансу у Франції. Вплив італійського Відродження на формування ренесансної літератури Франції. Феномен меценатства. Науково-просвітительська діяльність гуманістів. Гурток Маргарити Наваррської.
2.7	Творчість Франсуа Рабле <i>ПЛАН</i> Творчість Франсуа Війона як унікальне явище в середньовічній літературі Франції. Новаторство поета. Життєвий та творчий шлях Франсуа Рабле. Роман «Гаргантюа і Пантагрюель». Критика на гуманістичну культуру Середньовіччя. Історія написання роману, його сюжетна основа. Композиція, тематика, ідейна спрямованість роману. Персоналії.
2.8	Іспанське Відродження. <i>ПЛАН</i> Історичні передумови Відродження в Іспанії. Гуманізм в Іспанії. Творчість Мігеля де Сервантеса Сааведри в контексті іспанської літератури пізнього Відродження. Етапи ідейно-творчої еволюції. Естетичні погляди. Роман «Дон Кіхот» («Вигадливий ідальго Дон Кіхот з Ламанчі») як проза нового типу. Історія написання роману. Особливості сюжету і композиції роману. Проблематика твору. Образна система роману «Дон Кіхот». Дон Кіхот і «донкіхотство».
2.9	Творчість Лопе де Вега <i>ПЛАН</i>

	Особливості епохи іспанського Золотого віку. Вплив історичних і культурних умов на творчість драматурга. Життєвий шлях Лопе де Вега. Основні принципи «нової драми» (відхід від класицистичних канонів). «Новий мистецький канон» у трактаті <i>«Про нове мистецтво творення комедій у наш час»</i> . <i>«Фуенте Овехуна»</i> – народний протест і тема справедливості. <i>«Собака на сіні»</i> – любовна інтрига та соціальна ієрархія. Вплив Лопе де Вега на розвиток європейської драматургії.
2.10	Англійське Відродження <i>ПЛАН</i> Загальна характеристика англійського Відродження. Періодизація. Національно-історична свідомість як характерна риса англійської нації XVI століття. Дошекспірівський етап Відродження: “Кентерберійські оповіді” Джефрі Чосера, “Утопія” Томаса Мора.
2.11	Життєвий та творчий шлях В. Шекспіра <i>ПЛАН</i> В. Шекспір як людина і автор. “Шекспірівське питання”. Періодизація та еволюція творчості Шекспіра. Літературна спадщина Шекспіра Хроніки як популярний жанр у попередників і сучасників Шекспіра. Сонет у творчому доробку Шекспіра. Естетика Шекспірової драматургії. Комедії Шекспіра. Ідейно-художній аналіз комедії «Приборкання непокірної». В. Шекспір – трагик. Велич і краса справжнього кохання у трагедії “Ромео і Джульєта”. Філософська основа трагедії «Гамлет». Образна характеристика. Проблематика й художня своєрідність трагедії «Король Лір».

Тематика практичних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	Основні історико-культурні особливості початку ери Середньовіччя <i>Вид роботи: усні відповіді, тестування.</i> Середньовіччя як історична та культурна доба, її хронологічні межі та ключові ознаки. Християнство як визначальний фактор розвитку європейської культури. Роль церкви у феодальному суспільстві. “Аскетична доктрина” Аврелія Августина. “Сповідь”. Схоластична філософія Фоми Аквінського. “Сума теології”.
1.2	Література раннього Середньовіччя <i>Вид роботи: усні відповіді, тестування.</i> Періодизація Середньовіччя. Історико-культурне значення Середніх віків. Хроніки та життя святих («Повість временних літ», «Життя Карла Великого»). Релігійна література (проповіді, містичні тексти, латиномовна поезія). Вплив монастирських скрипторіїв на збереження літератури.
1.3	Основні історико-культурні особливості народно-героїчного епосу. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Архаїчний епос «Беовульф» як пам’ятка англосаксонської епічної традиції. Кельтський епос, його основні цикли. Формування ірландської літератури. Уладський цикл як давня частина ірландського епосу (Саги про Кухуліна та їх художні особливості). Еддична поезія. Історія створення, композиція збірки «Старша Едда».
1.4	Література зрілого Середньовіччя

	<i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Загальна характеристика зрілого Середньовіччя. Художні та тематичні особливості творів народно-героїчного епосу. «Пісня про Роланда» як зразок французької героїчної поезії. Особливості іспанського народно-героїчного епосу. Образ Сіда. Особливості німецької героїчної поезії («Пісня про Нібелунгів»).
1.5	Лицарська література <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Морально-етичний ідеал лірики трубадурів. Основні жанрові форми і усталений характер їх змісту. Лицарський роман, історія його виникнення, три цикли роману. Творчість Кретьєна де Труа, автора лицарських романів. Поетика й художня специфіка роману «Трістан та Ізольда».
1.6	Міська література. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Основні риси міської літератури Середньовіччя. Вплив міського середовища на тематичний і жанровий спектр літератури. Дидактичні твори: фабліо, шванки, міські повісті. Сатирична література: пародійні тексти, антицерковна сатира. Аналіз прикладів: «Роман про Лиса», твори Франсуа Війона, фабліо про хитрих купців.
2.1	Світоглядні засади Відродження <i>Вид роботи: усні відповіді, тестування.</i> Формування нової культури на ґрунті здобутків Пізнього Середньовіччя. Античність як вагомий чинник, що відіграв провідну роль у становленні й розвитку культури Відродження.
2.2	Італійська література доби Відродження <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Італія як “колыска гуманізму”: зародження ренесансних тенденції на межі XIII–XIV ст. Загальна характеристика італійського Відродження. Періодизація. Передренесанс. Творчість Данте Аліг'єрі. Жанр любовної автобіографії. «Божественна комедія» Данте як філософсько-художній синтез культур.
2.3	Творчість Дж. Петрарки <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Життєвий та творчий шлях Петрарки. Лірика Петрарки, її проблематика та новаторство. Збірка Петрарки «Канцоньєре» на її місце у світовій поезії. Образ Лаури в творчій спадщині поета.
2.4	Творчість Дж. Боккаччо <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Життєвий та творчий шлях Боккаччо. Основні етапи творчості. Ранні твори Боккаччо та їх значення для європейської культури доби Відродження. Історико-культурне значення збірки новел Боккаччо «Декамерон»
2.5	Німецьке Відродження <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Особливості періоду Німецького Відродження. Роль Гутенберга і винахід друкарського верстату: як це змінило доступ до знань і розвиток освіти. Лютеранська реформа та її вплив на німецьке суспільство та культуру. Розвиток гуманізму та філософії в Німеччині. Еразм Роттердамський, Йоганн Рейхлін. Реформаційна література: Мартін Лютер і переклад Біблії. Народна література та сатира: Себастьян Брант ("Корабель дурнів"), Ганс Сакс.
2.6	Французьке Відродження. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Загальна характеристика французького Відродження. Науково-просвітительська діяльність гуманістів. Гурток Маргарити Наваррської. Основні мотиви поезії Ф. Війона. Тема смерті й життя, їх поетична інтерпретація. Ідейно-тематичний зміст «Балади прикмет» і «Балади прислів'їв».
2.7	Творчість Франсуа Рабле

	<i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Життя і творчість Франсуа Рабле як вершина французького гуманізму. Історія написання роману Ф. Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель». Тематична багатоплановість твору. Сюжетна характеристика книг. Гуманістична проблематика роману. Система образів.
2.8	Іспанське Відродження <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Загальна характеристика доби Відродження в Іспанії. Творчість М. Сервантеса та його місце в іспанському історико-літературному процесі кін.ХVІ ст. Роман «Дон Кіхот», його задум, спрямованість, значення. Проблема мудрості та безумства Дон Кіхота. Еволюція взаємовідносин головних героїв роману. Дон Кіхот і «донкіхотство».
2.9	Творчість Лопе де Вега <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Особливості іспанської драматургії епохи Золотої доби. Основні етапи творчого шляху Лопе де Вега, його особисте життя та вплив на розвиток іспанської літератури. Основні принципи «нової драми» (відхід від класицистичних канонів). «Новий мистецький канон» у трактаті «<i>Про нове мистецтво творення комедій у наш час</i>». «<i>Фуенте Овехуна</i>» – народний протест і тема справедливості. «<i>Собака на сіні</i>» – любовна інтрига та соціальна ієрархія. Вплив Лопе де Вега на розвиток європейської драматургії.
2.10	Англійське Відродження <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Особливості історичного та літературного процесу в Англії ХІV-ХVІ ст. Творчість Дж. Чосера – провісника англійської літератури Відродження. Особливості англійського гуманізму. Томас Мор. «Утопія». Становлення національного театру. Творчість Кр. Марло, Дж. Кіdda.
2.10	Життєвий та творчий шлях В. Шекспіра <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, презентації.</i> Поетичне новаторство сонетів Шекспіра та їх значення. Комедії Шекспіра як вершина англійської ренесансної комедіографії. Відображення політичних поглядів Шекспіра в його історичних хроніках. Творчість Шекспіра другого періоду творчості. Тема гуманізму та ворожості буржуазної епохи людській особистості в трагедіях «Гамлет», «Король Лір», «Макбет», «Отелло». Риси ренесансного реалізму в драматургії Шекспіра.

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента «Історія зарубіжної літератури» складається з таких видів:

№	Назва теми
1.1	<i>Підготувати</i> доповіді/презентації на одну з тем: «Християнська свідомість як основа середньовічного менталітету», «Архаїчна поема “Пісня про Беовульфа” як визначна пам’ятка англосаксонського епосу», «Специфіка персоносфери кельтського епосу», «“Едда” як збірка пісень міфологічного, морально-повчального та героїчного змісту». <i>Прочитати</i> твори.
1.2	<i>Опрацювати</i> тему “Міська середньовічна література”: • Загальна характеристика міської літератури, джерела її виникнення та зв’язок з фольклором. • Основні жанри міської літератури (фабліо, шванки). • Розвиток традицій фольклору в епосі про тварин («Роман про Лиса»). • Дидактична література. Еволюція ідеалів Середньовіччя в «Романі про Троянду».

	• Поезія вагантів та її місце в літературі Середньовіччя. <i>Підготувати</i> доповіді/презентації. <i>Прочитати</i> твори.
1.3	<i>Підготувати</i> доповіді/презентації на одну з тем: «Данте Аліґ'єрі як видатний поет та мислитель італійської та світової літератури. Історичне місце поета в літературному процесі», «Вагома роль творчого доробку Петрарки у розвитку європейської лірики», «Петрарка як “перший турист нового часу”», «Значення творчості Джованні Боккаччо у розвитку європейської новелістики пізніших часів». <i>Прочитати</i> твори. <i>Підібрати і виписати</i> цитатний матеріал для характеристики героїв.
1.4	<i>Написати</i> есе (на вибір): «Внесок французьких гуманістів у розвиток науки, освіти та мистецтва епохи Відродження»; «Роль Маргарити Наваррської у розвитку гуманістичної думки Франції» (вказіть основні досягнення її гуртка в контексті культурного і наукового розвитку того часу) <i>Підготувати</i> короткий літературний аналіз однієї з балад Війона. <i>Підготувати</i> презентацію (на вибір): «Франсуа Рабле як вершина французького гуманізму», «Гаргантюа і Пантагрюель»: тематика та гуманістична проблематика». <i>Прочитати</i> твори. <i>Підібрати і виписати</i> цитатний матеріал для характеристики героїв. <i>Опрацювати</i> критичний матеріал.
1.5	<i>Створити</i> хронологічну таблицю важливих подій цього періоду та визначте їх вплив на літературу й культуру Англії. <i>Написати</i> невеличке есе про утопічне суспільство, описане Т. Мором. <i>Вивчити</i> сонет Шекспіра (на вибір). <i>Проаналізувати</i> комедію Шекспіра (на вибір), визначити, які соціальні та моральні питання порушуються в ній. <i>Написати</i> есе на основі однієї з прочитаних трагедій: “Як Шекспір передає внутрішній світ своїх героїв і втілює соціальні та моральні теми через їхні дії та діалоги?” <i>Прочитати</i> твори. <i>Опрацювати</i> критичний матеріал.
1.6	<i>Підготувати</i> повідомлення: «Основні риси доби Відродження в Іспанії» (звернути увагу на культурні та соціальні зміни, які відбулися в цей період). <i>Проаналізувати</i> історичний контекст написання «Дон Кіхота» і визначити, як творчість Сервантеса відображає проблеми іспанського суспільства того часу. <i>Охарактеризувати</i> функцію персонажа Санчо Панси у романі «Дон Кіхот». Як його образ контрастує з образом Дон Кіхота і що він додає до загальної картини твору? <i>Написати</i> невеличке есе: “Вплив «Дон Кіхота» на світову літературу”

Методи навчання

У роботі використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: лекцію, пояснення, розповідь, бесіду, спостереження, ілюстрацію, демонстрацію, практичні вправи. Методи перевірки і оцінки знань, умінь та навичок. Виконання усних та письмових завдань до практичних занять. Частково-пошуковий або евристичний метод. Виконання дослідницьких робіт та їх обговорення.

За характером пізнавальної діяльності здобувача освіти застосовуємо інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний, дослідний методи.

Система контролю та оцінювання

Система контролю та оцінювання проводиться в формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. У процесі вивчення дисципліни використовуємо такі методи поточного контролю:

- усні відповіді (фронтальне опитування, вибіркове опитування, дискусії, презентації);
- письмові завдання (самостійні роботи, реферати, есе);
- тести.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за виконання модульної контрольної роботи, і балів, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерії оцінювання модульної роботи (різномірні завдання).

Модульна робота складається з 30 завдань тестового формату (1 бал / правильна відповідь на 1 питання).

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

Екзаменаційна робота складається з 30 завдань тестового формату (1 бал / правильна відповідь на 1 питання) та творчого завдання, яке може бути виконане у одному із запропонованих форматів (за вибором студента) на основі одного чи кількох прочитаних художніх текстів: сиквел, приквел, римейк, фанфік, аргументативне есе, анімаційна презентація, комікс, бук-трейлер (10 балів).

10 балів: студент демонструє знайомство з прецедентними текстами доби, вдало використовує цитати з прочитаних текстів, правильно обирає формат розкриття рецептивного потенціалу твору; переконливо показує вміння аналізувати художній текст (змістові та формальні елементи); виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість, креативність.

7-9 балів: тема творчої роботи в цілому розкрита, але мають місце окремі недоліки не принципового характеру; мають місце деякі неточності в аналізі твору, мовно-стилістичні огріхи, окремим частинам бракує аналітичного характеру.

4-6 балів: студент демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить невідповідності, основні положення обґрунтовані непереконливо.

1-3 балів: тема роботи нерозкрита, аналіз твору виконаний поверхнево, студент демонструє дезорієнтацію у термінології, недбале мовно-стилістичне оформлення. Якщо у завданні виявлено порушення норм академічної доброчесності, воно не приймається взагалі та оцінюється у 0 балів.

Розподіл балів

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	1	T14	T15	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Оцінка А (90 – 100 балів) або «відмінно» виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з художніх текстів, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатою мовою, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних

питань не підкріплює ілюстраціями з художніх текстів. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення запитань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом на протязі навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення заданих питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилення на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 бали) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо

35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Назвіть хронологічні межі та ключові ознаки епохи Середньовіччя.
2. Поясніть термін “середні віки”.
3. Які історичні передумови формування нової культури?
4. Чому християнство стало ключовим фактором розвитку європейської культури?
5. Чому відбулося заперечення здобутків античної культури?
6. У чому полягає “аскетична доктрина” Аврелія Августина?
7. Назвіть головні праці Аврелія Августина.
8. Суть схоластичної філософії Фоми Аквінського.
9. Охарактеризуйте середньовічну систему освіти.
10. Коли виникають перші університети?
11. Назвіть ключові періоди епохи Середньовіччя.
12. У чому полягає історико-культурне значення Середніх віків?
13. Як характеризується раннє середньовіччя як історичний етап?
14. Що таке клерикальна література? Які її основні жанри, мета, особливості, проблематика та ідейна спрямованість?
15. Яка тематика й поетика ірландських саг?
16. Яку роль і значення мали народні співці (жонглери, хуглери, шпільмани) у розвитку європейського епосу?
17. Яке місце посідає “Пісня про Роланда” у французькому героїчному епосі? Яка її історична основа, тема, ідея та конфлікт?
18. Яка історична основа, тенденції та особливості іспанського героїчного епосу в “Пісні про Сіда”?
19. Яка історична основа, тема та ідея німецького героїчного епосу в “Пісні про Нібелунгів”?
20. Охарактеризуйте лицарський роман. Які його джерела, соціально-історичні завдання, особливості та класифікація?
21. Як характеризується французький лицарський роман?
22. Які причини та умови сформували міську літературу?
23. Які жанри міської літератури існували?
24. Яка тематика, поетика та жанри куртуазної провансальської лірики?
25. Які існували жанри середньовічної драми?
26. Яка роль містерії у розвитку театру?
27. Назвіть характерні риси доби Відродження. Що означають поняття “гуманізм” і “Відродження”?
28. Що таке ренесансний реалізм та які його особливості?
29. Яка періодизація італійської літератури доби Відродження?
30. Яке історичне місце в літературному процесі посідає Данте?
31. Охарактеризуйте особливості жанру, джерела та композицію “Божественної комедії” Данте.
32. Охарактеризуйте архітекtonіку та персоносферу поеми Данте Аліг'єрі “Божественна комедія”.
33. Охарактеризуйте життєвий та творчий шлях Франческо Петрарки.
34. У чому полягає новаторство сонетів Ф. Петрарки?
35. Яке значення мають сонети Петрарки для розвитку європейської лірики?
36. Назвіть ключові періоди та особливості творчості Дж. Боккаччо?

37. У чому полягає жанрова особливість збірки новел Боккаччо “Декамерон”?
38. Яка тематика, проблематика, композиція та архітектоніка збірки Дж. Боккаччо “Декамерон”?
39. Як у романі Ф. Рабле “Гаргантюа та Пантагрюель” відображені гуманістичні погляди автора?
40. Які фольклорні джерела роману Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель”?
41. Охарактеризуйте персоносферу роману Рабле “Гаргантюа і Пантагрюель”.
42. Яке місце в іспанському історико-літературному процесі кінця XVI ст. посідає Сервантес?
43. Які сюжетно-композиційні особливості роману Сервантеса “Дон Кіхот”?
44. Охарактеризуйте англійську літературу доби Відродження.
45. Життя, світогляд та періодизація творчості Шекспіра.
46. У чому суть “Шекспірівського питання”?
47. Чому комедії Шекспіра стали вершиною англійської ренесансної комедіографії?
48. Як відображаються політичні погляди Шекспіра в історичних хроніках? Яка проблематика та значення хронік?
49. Як у трагедії “Ромео і Джульєтта” відображено конфлікт між старим і новим світом?
50. Як подається тема гуманізму та ворожості буржуазної епохи людській особистості в трагедії «Гамлет»?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Періодизація середньовічної літератури. Термін “Середні віки”. Основні риси, значення середньовічної культури.
2. Раннє середньовіччя як новий історичний етап.
3. Клерикальна література, її основні жанри, мета, особливості, проблематика, ідейна спрямованість.
4. Тематика й поетика ірландських саг.
5. Роль і значення народних співців (жонглерів, хугларів, шпільманів) у розвитку європейського епосу.
6. Французький героїчний епос. “Пісня про Роланда”: історична основа, тема, ідея, конфлікт.
7. Іспанський героїчний епос. “Пісня про Сіда”: історична основа, тенденції, особливості іспанського епосу.
8. Німецький героїчний епос. “Пісня про Нібелунгів”: історична основа, тема, ідея. Особливості німецького епосу, його мотиви в літературі та мистецтві.
9. Лицарський роман: джерела, соціально-історичні завдання, особливості, класифікація.
10. Французький лицарський роман. Бретонський цикл. “Трістан та Ізольда”.
11. Причини та умови формування міської літератури. Жанри міської літератури.
12. Тематика, поетика, жанри куртуазної провансальської лірики.
13. Жанри середньовічної драми.
14. Роль містерії у розвитку театру.
15. Фарс як провідний народний жанр середньовічного театру.
16. Доба Відродження та її характерні риси. Суть понять “гуманізм” і “Відродження”.
17. Ренесансний реалізм та його особливості.
18. Періодизація італійської літератури доби Відродження.
19. Творчий шлях Данте. Історичне місце поета в літературному процесі.
20. Особливості жанру, джерела, композиція “Божественної комедії” Данте.
21. Архітектоніка, композиція та персоносфера поеми Данте Аліг’єрі “Божественна комедія”.
22. Життєвий і творчий шлях Франческо Петрарки.
23. Творчість Ф. Петрарки. Новаторство, проблематика, особливості сонетів. Значення Петрарки для розвитку європейської лірики.
24. Періодизація, особливості творчості Дж. Боккаччо.

25. Жанрова особливність збірки новел Боккаччо "Декамерон". Сюжетне обрамлення і його ідейно-художнє призначення.
26. Тематика, проблематика, композиція та архітектоніка збірки Дж. Боккаччо "Декамерон".
27. Відображення гуманістичних поглядів у романі Ф. Рабле "Гаргантюа та Пантагрюель".
28. Фольклорні джерела роману Рабле "Гаргантюа і Пантагрюель". Історія створення роману.
29. Характеристика персоносфери роману Рабле "Гаргантюа і Пантагрюель".
30. Творчий шлях Сервантеса, його місце в іспанському історико-літературному процесі кінця XVI ст.
31. Роман Сервантеса "Дон Кіхот": задум, спрямованість, значення, сюжетно-композиційні особливості.
32. Англійська література доби Відродження.
33. Життя, світогляд, періодизація творчості Шекспіра. "Шекспірівське питання".
34. Комедії Шекспіра як вершина англійської ренесансної комедіографії.
35. Відображення політичних поглядів Шекспіра в історичних хроніках. Проблематика, значення хронік.
36. Трагедія "Ромео і Джульєтта" - відображення конфлікту між старим і новим світом.
37. Тема гуманізму та ворожості буржуазної епохи людській особистості в трагедії «Гамлет»

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxxHuGOn/view) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Боговін О. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та епоха Відродження : навч.-метод. посібник для ст.-тів вищих навч. закладів за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Бердянськ, ФОП Ткачук О.В., 2015. 244 с.
2. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 248 с.
3. Історія зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження (для студентів філологічного факультету): навчально-методичний комплекс / уклад. Т.Й. Бандура. Одеса: ПНПУ, 2018. 65 с.
4. Ковбасенко Ю. Література середньовіччя : посібник для учителів та студентів. Київ, 2014. 108 с.
5. Мегела І.П. Література європейського середньовіччя. Курс лекцій: навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. 416 с.

Допоміжна

1. Боговін О. В. "Старожитня сумна мелодія": становлення куртуазного коду "fin'amor" у "Романі про Трістана та Ізольду". *Studia philologica*. 2018. Вип. 11. С. 125-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stfil_2018_11_22
2. Борінштейн Є. Р., Білоусова К. О. Мотив куртуазного кохання в філософії любові середньовіччя: ціннісні складові у суспільстві тотальної несвободи. Перспективи : соціально-політичний журнал. 2024. № 1. С. 65-71.
3. Історія зарубіжної літератури (періоди: Античний – Середньовіччя – Відродження – Бароко – Класицизм): методичні вказівки для студентів факультету права та лінгвістики денної та заочної форм навчання зі спеціальності 035 – «філологія» (за кредитно-трансферною системою навчання) / укл. С. Д. Карпенко, Ю. А. Чернобров. Біла Церква: БНАУ, 2018. 74 с.
4. Козлик І. Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження: навч. посіб. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2011. 344 с.

5. Коломієць Н. Є. Еволюція героїчного епосу Західної Європи доби пізнього Середньовіччя. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2015. Вип. 6. С. 316–323.
6. Кузьменко В. Сонети Вільяма Шекспіра в перекладі Дмитра Павличка. *Збірник наукових праць*. 2016. №7. С. 182-185
7. Нікоряк Н.В. Класична література Індії, Близького та Середнього Сходу: Тестові завдання до курсу. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. 72 с.
8. Поліщук Л. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середні віки. Відродження навч.-метод. посібн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017, 136 с.
9. Ситар Р. А. Жанрові особливості епічних поем Середньовіччя: проблеми перекладу (на матеріалі поеми "Слово о полку Ігоревім"). *Іноземна філологія*. 2014. Вип. 127(2). С. 231-239. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/infil_2014_127\(2\)_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/infil_2014_127(2)_29).
10. Слівінська А. Ф., Цветкова Л. Ю. Куртуазні мотиви у мистецтві високого Середньовіччя. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 1. С. 71-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkkm_2021_1_14

8. Інформаційні ресурси

1. http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream_17-18.pdf
2. <https://ukrlit.net/info/100them/10.html>
3. <https://gorodenok.com/>
4. <https://worldlit.jimdofree.com>
5. <http://lib.pnu.edu.ua/elib/local/pv/161.pdf>
6. <https://search.worldcat.org/title/Literatura-yevropejskogo-prosvitnictva-:-cikl-lekcij/oclc/775661930>

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання курсу “Історія зарубіжної літератури”, контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (*Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича* (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), *Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича* (https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.